

बाइबल अनुवाद गर्ने समीक्षकको गाइड प्रस्थान

तिमोथी एफ. नेव, पीएचडी—निर्देशक टम वारेन, डी. मि—विषयवस्तु लेखक जोन हचकिन्स्, एम.ए.—विषयवस्तु लेखक तिबता प्राइस्, बि.ए.—विषयवस्तु लेखक र सम्पादक

ACCELERATING BIBLE TRANSLATION

यस समीक्षकको गाइडको उद्देश्यः	३
यस समीक्षकको गाइडको प्रयोगः	~~३~~
प्रस्थान १:१-२:१०	. د
प्रस्थान ३:१-२२	۶.,
प्रस्थान १२:१-४२	१५
प्रस्थान १४:१-३१	२०
प्रस्थान १६:१-३६	२३
प्रस्थान १९:१-२५	२८
प्रस्थान २०:१-२६	3?
प्रस्थान ३२:१-३५	36
प्रस्थान ३४:१-३५	४२
प्रस्थान ४०:१७-३८	४७
अन्तिम सारांस प्रश्नहरू	५०
अतिरिक्त जाँच अभ्यास	५१

यस समीक्षकको गाइडको उद्देश्यः

यस गाइडको उद्देश्य मुख्य धारणाहरू स्पष्ट र सही तरिकाले व्यक्त भएका छन् वा छैनन् भनेर जाँच गर्न बाइबलका पुस्तकका अनुवादलाई मुल्याङ्न गर्नु हो।

यस समीक्षकको गाइडको प्रयोगः

टोलीको अगुवाले अघि बढ्नु अगाडी प्रयोगकर्ताहरूको म्यानुवल पढ्नु आवश्यक हुन्छ। सम्पुर्ण पुस्तकको समीक्षा गरिने तयारी र प्रक्रिया झण्डै सिद्धान्तहरू वा कथाहरूको समीक्षा गर्नुजस्तै हो। निम्न निर्देशनहरू विशेष रूपमा यस समीक्षकको गाइडको लागि हो।

- सामान्यतया, सिद्धान्त र कथाका प्रश्नहरूभन्दा पुस्तक समीक्षा प्रश्नहरू फराकिला हुन्छन् । सबै अर्थहरू स्पष्ट र सही छ भनेर जाँच गर्दे पुस्तक समीक्षा, खण्डका मुख्य बुँदाहरूमा केन्द्रित हुन्छ । सामान्यतया त्यहाँ छुटाछुटै शब्दहरू वा वाक्यांशहरूको बारेमा प्रश्नहरू हुँदैनन् ।
- टोलीको अगुवाले केही प्रश्नहरू वा खण्डहरूको छनौट गर्नु भन्दा सम्पूर्ण पुस्तकका लागि सबै प्रश्नहरू सोध्नुपर्ने हुन्छ । यस समीक्षकको गाइडको लक्ष्य भनेको पाठकहरू वा श्रोताहरूले पुस्तक पढ्दै जाँदा बाइबलीय लेखकको अर्थ बुझ्न सक्छन् कि सक्दैनन् भनेर निर्धारण गर्न् हो ।
- सिद्धान्तहरू र कथाहरूका लागि समीक्षकको गाइड फरक हुन्छ, बाइबलका कथा पुस्तकहरूका लागि समीक्षकहरूका गाइडमा
   अन्गमन विभाग हँदैन ।
  - यदि समीक्षकहरूले दिएका उत्तरहरू समीक्षहरूका गाइडमा लेखिएका कुरासित मेल खाँदैन भने, टोली अगुवाले
     समीक्षकहरूलाई आफ्ना उत्तरहरूलाई अझ व्याख्या गर्न वा के कुराले त्यो उत्तर दिने बनायो भनेर खण्डमा देखाउन माग गर्न सक्छन्।
  - टोली अगुवाले अनुवादमा केही गलत छ या छैन भनी निर्धारण गर्न आवश्वक छैन।
  - समीक्षकहरूले दिएका उत्तर र अरू सान्दर्भिक जानकारीहरूलाई टोलीको अगुवाले लेखेर राख्नुपर्छ।
- समीक्षाको अन्तमा अन्तिम सारांस खण्ड पिन हुन्छ । यसका प्रश्नहरू समीक्षकहरूलाई पुस्तक समग्रमा विचार गर्नको लागि बनाइएको हुन्छ । प्रस्थानको पुस्तक पढ्दै जाँदा तपाईले निम्न प्रश्नहरूका बारेमा सोच्न सक्नुहुन्छः
  - तपाईंले प्रस्थान पढ्नुहुँदा, यो कस्तो लेख हो भनेर भन्नुहुन्छ ?
  - यस गाइडमा समेटिएको प्रस्थान खण्डमा भएका मुख्य पात्रहरू को हुन् ?
  - प्रस्थानका मुख्य विषयहरू के हुन् ?
  - प्रस्थानमा तपाईंले परमेश्वरको चिरत्रको बारेमा के सिक्नुभयो ?

बाइबलमा परमेश्वरका लागि विभिन्न नामहरू प्रयोग भएका छन्। परमेश्वरको नाम अनुवाद गर्नुपर्दा यस समीक्षकको गाइडले ULB
को अनुसरण गर्छ। परमेश्वरको लागि प्रयोग गरिएको नाम एक खण्डभित्र नै परिवर्तन हुन सक्छ भनेर टोलीको अगुवा सचेत हुनुपर्छ, तर
यी सबै नामहरूले एउटै परमेश्वलाई जनाउँछ।

	7		7 7	$\sim$		
0	समीक्षहरूको	'गाइडमा प	परमञ्चरको	निम्त	प्रयोग १	गएका नामहरू

- परमेश्वर
- परमप्रभु
- 🗲 अतिरिक्त जाँच अभ्यासहरू यस समीक्षकको गाइडको अन्तमा समावेश गरिएको छ।

यदि तपाईहरूसित यस गाइडको बारेमा कुनै प्रश्नहरू वा टिप्पणीहरू छन् भने, कृपया हामीलाई यसमा इ-मेल गर्नुहोस्ः translation_services@wycliffeassociates.org

प्रस्थान १:१-२:१०

पृष्ठभूमि: उत्पतिको अन्तमा, इस्राएल र तिनको परिवार त्यस देशको अनिकालबाट भाग्न मिश्रमा सरे। झण्डै ४०० वर्ष पछि इस्राएलका सन्तानहरूलाई के भयो भन्ने कथा प्रस्थानले बताउँछ।

प्रश्न	सही उत्तर	टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्	इस्राएलका मानिसहरू मिश्र जाँदा तिनीहरू सङ्ख्यामा ७० जना थिए।	
	मिश्रमा हुँदा इस्लाएलीहरूको उन्नित भयो र सङ्ख्यामा धेरै बृद्धि भए।	
	 योसेफ र तिनको पुस्ता बितको केही समयपिछ मिश्रमा नयाँ राजा शिक्तमा आयो जसले योसेफलाई चिन्दैनथ्यो। 	
	यदि त्यहाँ लडाई भयो भने इस्राएलीहरू मिश्रीहरूका शत्रुहरूसित मिल्नेछन् भनेर नयाँ राजा डरायो।	
	 नयाँ राजा इस्राएलीहरूसित क्रूर बने र तिनीहरूलाई सहरहरू निर्माण गर्न र खेतका कामहरू गर्न कडा परिश्रम गर्न लगाए। 	
	 इस्राएलीहरू सङ्ख्यामा झन् बढ्दै गए त्यसैले राजाले सुँडेनीहरूलाई नयाँ जन्मेका छोराहरूलाई मार्न भने । 	
	सुँडेनीहरूले राजाको आज्ञा मानेनन् र बच्चाहरूलाई मारेनन् ।	
	 परमेश्वरले ती सुँडेनीहरूको रक्षा गर्नुभयो र तिनीहरूका आफ्नै परिवारमा आशिष दिनुभयो। 	
	फारोले फेरि मानिसहरूलाई नयाँ जन्मेका छोराहरूलाई निदमा फाल्ने आज्ञा दिए।	
	लेवी कुलको एक जोडिकहाँ एउटा छोरा जन्मियो।	

प्रश्न	सही उत्तर	टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
सारांस (निरन्तर)	 □ आमाले ३ महिनासम्म बच्चा लुकाइन्। □ उनले बच्चालाई अझै लुकाउन नसकेपछि उनले त्यसलाई एउटा टोकरीमा राखेर नदीको किनारनेर नर्कटको झाडीमा राखिदिइन्। □ त्यस बच्चाको दिदीले के हुन्छ कि भनेर हेरिन्। □ फारोकी छोरीले त्यस बच्चालाई भेट्टाइन् र नदीबाट निकालिन्। □ त्यस बच्चालाई दूध खुवाउन एक हिब्रू स्त्रीलाई फेला पारेर ल्याऊँ कि भनेर त्यसकी दिदीले फारोकी छोरीलाई सोधिन्। □ फारीकी छोरी सहमत भइन्, त्यसैले त्यसकी दिदीले बच्चालाई दूध खुवाउन त्यसकी आमालाई ल्याइन्। □ बच्चा ठूलो भएपछि त्यो फारोकी छोरीको छोरा बन्यो। □ फारोकी छोरीले त्यसको नाम मोशा राखिन् किनभने उनले त्यसलाई पानीबाट निकालिन्। 	
विशेष प्रश्नहरू		
याकूबका कतिजना सन्तानहरू मिश्र पसे ? (१:१-५)	७० इस्राएलीहरू मिश्र गए। योसेफ पहिले नै त्यिह थिए।	
मिश्रमाथिका नयाँ राजा किन इस्राएलीहरूसित डराए ? (१:६-१०)	तिनीहरू सङ्ख्यामा अत्यधिक बढेका थिए, र यदि त्यहाँ लडाईं भयो भने इस्राएलीहरू मिश्रीहरूका शत्रुहरूसित मिल्नेछन् भनेर नयाँ राजा डराए।	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
विशेष प्रश्नहरू	l	
नयाँ राजाले इस्राएलीहरूलाई के गरे ?	तिनी तिनीहरूसित धेरै क्रूर बने र तिनीहरूलाई दबाए। तिनले तिनीहरूलाई धेरै कठोर काम गर्न	
(१:११-१४) राजाले इस्राएलीहरू अझै	लगाए। तिनले हिब्रू सुँडेनीहरूलाई नयाँ जन्मेका	
सङ्ख्यामा बढेको देख्दा तिनले के आज्ञा दिए ? (१:१५-१६)	छोराहरूलाई मार्ने आज्ञा दिए।	
सुँडेनीहरूले के गरे ? (१:१७-१९)	तिनीहरूले राजाको आज्ञा पालन गरेनन्। तिनीहरूले राजालाई भने कि तिनीहरूले बच्चा मार्न सकेनन् किनभने हिब्रू स्त्रीहरू बलिया हुन्छन् र सुँडेनीहरू पुग्न अगाडी नै तिनीहरूले बच्चा जन्माइसक्छन्।	
त्यसपछि फारोले के आज्ञा गिए ? (१:२२)	तिनले छोराहरूलाई नदीमा फाल्नु भनेर मानिसहरूलाई आज्ञा दिए।	
लेवी स्त्रीले छोरा जन्माएपछि के गरिन् ? (२:१-४)	उनले त्यसलाई ३ महिनासम्म लुकाइराखिन्। उनले बच्चालाई अझै लुकाउन नसकेपछि उनले त्यसलाई नदीको किनारनेर नर्कटको झाडीमा भएको पानीमा राखिदिइन्।	
बच्चा कसले भेट्टायो ? (२:५-६)	फारोकी छोरीले ।	
त्यस बच्चाकी दिदीले के गरिन् ? (२:७-८)	उनले त्यस बच्चाकी आमालाई आएर फारोकी छोरीको लागि त्यस बच्चालाई दूध खुवाउको लागि फेला पारिन्।	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू			
विशेष प्रश्नहरू					
त्यो बच्चा ठूलो भएपछि के	त्यो फारोकी छोरीको छोरा बन्यो।				
भयो ? (२:१०)					
फारोकी छोरीले त्यसको	उनले बच्चाको नाउँ मोशा राखिन्।				
नाउँ के राखिन् ? (२:१०)					
फारोकी छोरीले त्यसको	उनले त्यसको नाउँ मोशा राखिन् किनभने त्यस				
नाउँ किन मोशा राखिन् ?	नाउँको अर्थ "उनले त्यसलाई पानीबाट				
(२:१०)	निकालि" थियो (मूल भाषामा मोशा नाम				
	"पानीबाट बाहिर निकालेको" वाक्यांश जस्तो				
	देखिन्छ)				
घटनाहरूको महत्व					
मोशाको उद्वारले हिब्रू	बच्चा हुर्किन र हिब्रू मानिसहरूको अगुवा बन्न र				
जातिलाई मिश्रबाट स्वतन्त्र	फारोबाट तिनीहरूलाई छुटकारा दिन परमेश्वरले				
पार्ने बाटो कसरी तयार	मोशाको उद्धारको माध्यमबाट एउटा बाटो प्रदान				
गऱ्यो ?	गर्नुभयो।				

प्रस्थान ३:१-२२

पृष्ठभूमि: फारोकी छोरीले मोशालाई लिएको एक वर्षपछि, एउटा मिश्रीले हिब्रूलाई कुटेको हुनाले मोशाले त्यसलाई मारे। फारोले यस बारे सुने र मोशालाई मार्न खोजे, तर मोशा भागेर मिद्दान देशमा गएर बसे। मोशा मिद्दानमा धेरै लामो समयसम्म बसे र त्यस समयमा इस्राएलीहरू परमप्रभुलाई पुकारे किनभने मिश्रीहरूले तिनीहरूलाई नराम्रोसित व्यवहार गरिरहेका थिए।

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा	🔲 मोशाले यित्रोका भेडा-बाख्राको गोठाला	
बताउनुहोस्।	गरिरहेका थिए र होरेबमा आए।	
	🗖 त्यहाँ परमप्रभुका दूत पोथ्राको ज्वालामा	
	देखा परे।	
	🔲 पोथ्रा जलिरहेको थियो तर भस्म भएको	
	थिएन ।	
	परमप्रभुले मोशालाई बोलाउनु भयो र	
	नजिक नआउन र आफ्ना जुत्ता फुकाल्न	
	भन्नुभयो किनभने तिनी उभिएको भूमि	
	परमप्रभुको निम्ति अलग गरिएको थियो।	
	🗖 परमप्रभुले मोशाकहाँ आफैलाई अब्राहाम,	
	इसहाक र याकूबका परमेश्वरको रूपमा	
	चिनाउनुभयो।	
	🗖 मोशाले आफ्नो मुहार छोपे किनभने तिनी	
	परमेश्वरलाई हेर्न डराएका थिए।	
	🗖 परमप्रभुले भन्नुभयो कि मिश्रमा	
	इस्राएलीहरूले कष्ट भोगिरहेको कुरा	
	उहाँलाई थाहा छ र तिनले तिनीहरूलाई	
	स्वतन्त्र गरेर दूध र मह बगिरहेको असल	
	देश अर्थात् कनान देशमा ल्याउनेछ।	
	🗖 परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई स्वतन्त्र गर्न	
	मोशालाई फारोकहाँ पठाउनुहुनेछ ।	
	🔲 फारोकहाँ जानुपर्ने व्यक्ति किन आफू नै	
	हुनुपर्ने भन्ने कुरा मोशालाई थाहा थिएन।	

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
सारांस (निरन्तर)	🗖 परमेश्वरले आफू मोशासित हुने प्रतिज्ञा	
	गर्नुभयो र मोशाले इस्राएलीहरूलाई	
	परमेश्वरको आराधना गर्न त्यस पर्वतमा	
	ल्याउनेछन् भनेर चिन्हको रूपमा	
	परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभयो ।	
	🗖 यदि इस्राएलीहरूले मोशालाई आफूलाई	
	पठाउनुहुने परमेश्वरको नाउँ सोधे भने के	
	भन्नु भनेर उनले परमेश्वरलाई सोधे।	
	🗖 परमेश्वरले भन्नुभयो, "म हुँ जो म हुँ"।	
	मोशाले तिनीहरूलाई भन्नुपर्छ कि "म हुँ	
	भन्नेले मलाई तिमीहरूकहाँ पठाउनुभयो।"	
	🗖 परमेश्वरले इस्राएलीहरूलाई यसो भनी	
	भन्नुभयो "परमप्रभु तिमीहरूका	
	पितापुर्खाका परमेश्वर, अब्राहामका	
	परमेश्वर, इसहाकका परमेश्वर र याकूबका	
	परमेश्वरले मलाई तिमीहरूकहाँ	
	पठाउनुभयो। यो सदाका लागि उहाँको नाउँ	
	हो।"	
	🗖 इस्राएलीहरूलाई यसो भन्नु भनी	
	परमेश्वरले मोशालाई भन्नुभयो कि	
	परमेश्वरलाई इस्राएलीहरूका कष्ट थाहा	
	थियो र तिनीहरूको उद्धार गर्नुहुनेछ र	
	तिनीहरूलाई कनान देशमा ल्याउनुहुनेछ।	
	🗖 राजाले मोशाको प्रतिरोध गर्नेछन् भनेर	
	परमेश्वरलाई थाहा थियो, त्यसैले उहाँले	
	ठूला आश्चर्यकर्महरू गर्नुहुनेछ ताकी	
	राजाले तिनीहरूलाई जान दिउन्।	
	🗖 इस्राएलीहरूले मिश्रीहरूबाट चाँदी, सुन र	
	लुगा लिएर मिश्र छोड्नेछन् भनेर	
	परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभयो।	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
विशेष प्रश्नहरू		
यस खण्डको सुरूवातमा	उनले उनको ससुरा यित्रोको भेडा-बाख्राको	
मोशाले कस्तो किसिमको	गोठालो गरिरहेका छन्।	
काम गरिरहेका छन् ?		
(3:8)		
मोशाले भेडा-बाखालाई	भेडा-बाख्रालाई उजाड-स्थानको परसम्म लगी	
कहाँ लगे? (३:१)	होरेबसम्म आइपुगे।	
होरबलाई के भनिन्छ ?	परमेश्वरको पर्वत ।	
(3:8)		
मोशा होरेब आइपुग्दा के	परमप्रभुका दूत जलिरहेको पोथ्रामा मोशाकहाँ	
भयो ?(३:२)	देखा परे।	
मोशाले आगो देख्दा	उनले पोथ्रा जलिरहेको तर भस्म नभएको कुरा	
पोथ्राको बारेमा के याद गरे	याद गरे।	
? (३:३)		
-2		
जलिरहेको पोथ्रा हेर्नको	परमप्रभुले मोशलाई बोलाउनुभयो र नजिक	
लागि मोशा छेउतिर	नआउन भन्नुभयो, किनभने उनी उभिरहेको	
फर्किँदा परमप्रभुले उनका के भन्नुभयो ? (३:४-५)	जिमन परमप्रभुको लागि अलग गरिएको थियो।	
परमप्रभुले कसरी मोशाकहाँ	प्रापालाने आहेन्यार्ट अत्यासम्प्रासम्प्रासम्	
आफैलाई चिनाउनुभयो ?	परमप्रभुले आफैलाई अब्राहामका परमेश्वर, इसहाकका र याकूबका परमेश्वरको रूपमा प्रकट	
ű	गराउनुभयो। (यी महत्वपुर्ण कुलपिताहरूका	
(\$:\$)	नाउँ भनेर परमेश्वरले उहाँ इस्राएल जातिका	
	परमेश्वर हुनुहन्छ भन्दै हुनुहुन्छ ।)	
	भरमस्यर हुमुहन्छ मन्य हुमुहुन्छ ।)	

्रप्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू			
विशेष प्रश्नहरू					
परमप्रभुले आफैलाई चिनाउनुभएपछि मोशाले के गरे ? (३:६)	मोशाले आफ्नु मुहार छोपे किनभने तिनी परमेश्वरलाई हेर्न डराएका थिए।				
परमप्रभुले मोशालाई के भन्नुभयो ? (३:७-१०)	परमप्रभुले भन्नुभयोः उहाँले मिश्रमा इस्राएलीहरूका कष्टको बारेमा जान्नुहुन्थ्यो । उहाँले तिनीहरूलाई स्वतन्त्र गरेर दूध र मह बिगरहेको ठूलो देश अर्थात् कनान देशमा ल्याउनुहुनेछ । उहाँले इस्राएलीहरूलाई स्वतन्त्र पार्न मोशालाई फारो कहाँ पठाउँदै हुनुहुन्थ्यो ।				
मोशाले परमेश्वरलाई कसरी प्रतिक्रिया दिए ? (३:११)	मोशाले आफूलाई फारोकहाँ जानको लागि परमेश्वरले किन छान्नुहुन्छ भनेर सोधे।				
परमेश्वरले मोशालाई के प्रतिज्ञा गर्नुभयो ? (३:१२)	परमेश्वरले मोशासित रहने प्रतिज्ञा गर्नुभयो।				
मोशालाई परमेश्वरले पठाउनुभएको हो भनेर साबित गर्ने चिन्ह के थियो ? (३:१२)	चिन्ह त्यो थियो कि मोशाले इस्राएलीहरूलाई आराधना गर्नको लागि त्यस पर्वतमा डोऱ्याउनेछ ।				

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
विशेष प्रश्नहरू		
मोशाले इस्राएलीहरूलाई परमेश्वरको के नाम दिनुपर्ने थियो ? (३:१३-१५) मिश्रका राजाले इस्राएलीहरूलाई जान दिनेछैनन् भन्ने परमेश्वरलाई थाहा भएको हुनाले उहाँले के गर्नेछु भन्नुभयो ?	म हुँ जो म हुँ। म हुँ भन्नेले उनलाई पठाउनुभएको हो भनेर मोशाले भन्नुपर्ने थियो। मोशाले तिनीहरूलाई परमप्रभु, अब्राहामका परमेश्वर, इसहाकका परमेश्वर र याकूबका परमेश्वले तिनलाई पठाउनुभएको हो भन्नुपर्ने थियो। उहाँले मिश्रीहरूलाई आश्चर्यकर्महरूले पराजित गर्नेछु भनी परमेश्वरले भन्नुभयो।	
(३:२०) इस्राएलीहरूले मिश्र छोड्दा तिनीहरूले आफूसित के लानेछन ? (३:२१-२२)	तिनीहरूले मिश्रीहरूबाट चाँदि, सुन र लुगा लिनेछन्।	
्घटनाहरूका महत्व		
तपाईंको विचारमा परमेश्वरले इस्राएलीहरूलाई छुडाउन मोशालाई पठाउनेछु भन्नुहुँदा मोशाले परमेश्वरलाई के प्रश्न गऱ्यो ? (३:११)	 यस्तो महत्वपुर्ण काम गर्नलाई आफू कुनै विशेष मानिस थिएनन् भन्ने उनलाई महसुस हुन सक्छ। मानिसहरूलाई छोड्नको लागि फारोलाई सम्झाउन सक्ने क्षमता उनमा थिएन भन्ने उनलाई महसुस हुन सक्छ। मोशा मिश्र फर्के भने फारोले उनलाई केही गर्ला कि भन्ने कराले उनी डराएका हुन सक्छन्। 	

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
घटनाहरूका महत्व		
''म हुँ जो म हुँ'' भन्ने नाउँले	यसले परमेश्वर सर्वेसर्वा हुनुहुन्छ भनेर बताएको	
हामीलाई परमेश्वरको	हुन सक्छ। उहाँको कुनै सुरू वा अन्त्य छैन।	
व्यक्तित्वको बारेमा के	उहाँलाई कसैले सृष्टि गरेको होइन। उहाँ	
बताउँछ? (३:१४)	अनन्तको हुनुहुन्छ र कहिल्यै परिवर्तन हुनुहुन्न।	
	(परमेश्वरको विशिष्टता, उहाँको व्यक्तिगत	
	स्वभाव, उहाँको सर्वव्यापकता, वा उहाँको	
	अनन्ततालाई संकेत गर्ने कुनै पनि उत्तर राम्रो हो।)	
	अनन्ततालाई संकेत गर्ने कुनै पनि उत्तर राम्रो हो।)	

प्रस्थान १२:१-४२

पृष्ठभूमि: मोशा र हारून फारोको सामना गर्न मिश्रतर्फ यात्रा गरे । तिनीहरूले इस्राएलीहरूलाई जान दिन भने तर तिनले इन्कार गरे । फलस्वरूप, परमप्रभुले मिश्रीहरूको विरूद्धमा ९ विपत्तिहरू पठाउनुभयो । यो खण्ड परमप्रभुले दसौं र अन्तिम विपत्ति पठाउनु लाग्नुभएको कुरासित सुरू हुन्छ ।

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड	,	
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्।	 परमप्रभुले मोशा र हारूनलाई निश्तार- चाडको बारेमा बताउनुभयो। सम्पूर्ण इस्राएल समुदायलाई त्यो भोजन के 	
	हो र त्यो कसरी खानुपर्थ्यो भनेर निर्देशन दिनुपर्ने थियो।	
	 पाठो कसरी तयार पारिनुपर्थ्यो र त्यो कसरी पकाइनुपर्थ्यो भन्ने कुरा निर्देशनमा समावेश भएको थियो। 	
	 इस्राएल समुदायको हरेक घरको ढोकाको चौकोस र माथिल्लो भागमा त्यस पाठोको रगत छर्किनुपर्थ्यो । 	
	 निश्तार-चाडको रातमा सारा मिश्रभिर, पहिले जन्मेका मानिस र पशु मारिनेछन्, तर इस्राएल समुदायका बालकहरू र पशुहरूलाई हानी गरिनेछैन। 	
	यो मिश्रमा भएका सबै देवताहरूमाथि न्याय थियो।	
	☐ यो निश्तार-चाड इस्राएलको समुदायलाई बचाउन परमेश्वरले मिश्रीहरूलाई दण्ड दिनुहुँदा के गर्नुभयो भन्ने सम्झनाको दिन	
	हुनुपर्ने थियो र भविष्यका पुस्ताहरूका लागि सम्झना दिलाउने र मनाउनको निम्ति यो दिर्घकालिन चाड हुनेछ।	

.सारांस खण्ड	
सारांस (निरन्तर) तिनीहरूले सबै मासु खिमरिबनाको रोटीसित खानुपर्नेथियो। तिनीहरूले आफ्ना पेटि कसरे, आफ्ना खुष्टामा जुना लगाएर र हातमा लट्टी लिएर त्यो भोजन छिट्टो खानुपथ्यों। परमप्रभु मिश्रबाट भएर आउनुहुनेछ र त्यहाँका हर्रक पहिले जन्मेका मानिस र पशुलाई मार्नुहुनेछ भनी उहाँले भन्नुभयो। ती घरहरूमा भएका रगत परमप्रभुको निम्ति चिन्ह हुनेछ र उहाँले निस्तार गर्नुहुनेछ र ती घरहरूका पहिला जन्मेकाहरूलाई मार्नुहुनेछेन। मध्यरातमा, परमप्रभुले आज्ञा गर्नुभएजस्तै मिश्रदेशमा घरहरूमा रगत भएका मानिसहरूलाई बाहेक उहाँले सबै पहिले जन्मेका र पशुहरूलाई मार्नुभयो। फारोले मोशा र हारूनलाई आफ्ना मानिसहरू र भेडा-बाखाहरू लगरे मिश्र छाड्न भने। मिश्रीहरूले झाएलीहरूलाई चाँदी, सुन, कपडा र तिनीहरूले मागेका सबैकुरा दिए। ६००,००० मानिसहरू साथे स्त्रीहरू र बालकहरूले मिश्र छाडे। इसाएलीहरूले खिमरिबनाको रोटी पकाए किनभने तिनीहरू मिश्रबाट निकालिएका थिए र खिमरसिहतको रोटी तयार गर्ने समय तिनीहरूसित थिएन।	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
सारांस (निरन्तर)	 परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई निकाल्नुहुँदा तिनीहरू ४३० वर्षसम्म मिश्रमा बसेका थिए। परमप्रभुले इस्रालीहरूलाई मिश्रबाट निकाल्नुभएको रात इस्राएलका सबै पुस्ताहरूले पालन गर्नुपर्ने थियो। 	
्विशेष प्रश्नहरू		
यस खण्डमा परमप्रभु कोसित बोल्दै हुनुहुन्छ ? (१२:१)	परमप्रभु मिश्र देशमा मोशा र हारूनसित बोल्दै हुनुहुन्छ।	
परमप्रभुले मिश्रबाट मानिसहरूलाई छुडाउनुहुने महिनाको बारेमा उहाँले तिनीहरूलाई के भन्नुभयो ? (१२:२)	उहाँले मिश्रबाट मानिसहरूलाई छुडाउनुहुने महिना इस्राएलीहरूका लागि वर्षको पहिलो महिना हो हुनेथियो।	
मानिसहरूले कस्तो किसिमको पशु खानुपर्ने थियो ? (१२:३-५)	एउटा पाठो वा बाखा ।	
यी पशुहरूको कस्तो विशेषताको हुनुपर्थ्यो ? (१२:५)	 एक वर्षे नर खोटरिहत, त्यसको अर्थात रोग नलागेको, हिंड्डी नभाँचेको वा विरूप नभएको। 	
पशुको रगतलाई मानिसहरूले के गर्नुपर्ने थियो ? (१२:७, २१-२२)	मानिसहरूले रगत लिएर आफूले मासू खाने घरको ढोकाको चौकासको दुई छेउमा र ढोकाको माथिपट्टी लगाउनुपर्ने थियो।	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
विशेष प्रश्नहरू		
तिनीहरूले पशु कसरी	तिनीहरूले पशुलाई त्यसको टाउको, खुट्टा र	
पकाउनुपर्ने थियो ?	भित्री भागसँगै आगोमा पोल्नुपर्थ्यो ।	
(१२:८-९)		
तिनीहरूले मासुसित के	तिनीहरूले खमिरबिनाको रोटी र तितो साग	
खानुपर्ने थियो ? (१२:८)	खानुपर्नेथियो।	
तिनीहरूले खाना कसरी	तिनीहरूले आफ्ना पटुका कसरे, आफ्ना खुट्टामा	
खानुपर्ने थियो ? (१२:११)	जुत्ता लगाएर र आफ्ना हातमा लट्टी लिएर त्यो	
	खाना खानुपर्ने थि यो। तिनीहरूले त्यो छिट्टो	
	खानुपर्ने थियो।	
परमप्रभुले मिश्रीहरूलाई के	परमप्रभुले मिश्रमा पहिले जन्मेका हरेक छोरा र	
गर्ने भन्नुभयो ? (१२:१२)	पशुहरूलाई मार्नुहुनेछ।	
परमप्रभुले इस्रालीहरूलाई	परमप्रभुले तिनीहरूका घरहरूमा रगत देख्नुहुनेछ	
के गर्नुहुनेछ भन्नुभयो	र निस्तार गर्नुहुनेछ र तिनीहरूलाई हानी	
?(१२:१३, २३)	गर्नुहुनेछैन भन्नुभयो।	
परमप्रभुले मिश्रीहरूका	फारोले मोशा र हारूनलाई बोलाए र तिनीहरूका	
पहिले जन्मेका हरेक छोरा र	मानिसहरू र भेडा-बाख्राहरूलाई मिश्रबाट	
पशुहरूलाई मार्नुभएपछि	निकाल्न र परमप्रभुको आराधना गर्न जान	
फारोले के गरे ? (१२:३१-	तिनीहरूलाई भने।	
३ २)		
इस्राएलीहरू निस्कने बेला	तिनीहरूले इस्राएलीहरूलाई चाँदी, सुन, लुगा र	
मिश्रीहरूले के दिए ?	तिनीहरूले मागेका सबैकुरा दिए।	
(१२:३५-३६)		
इस्रालीहरूले मिश्र छोड्दा	६००,००० पुरूषहरू साथै स्त्रीहरू र	
तिनीहरू कति जना थिए ?	बालकहरू।	
(१२:३७)		

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणी
विशेष प्रश्नहरू		
परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई	४३० वर्ष ।	
निकाल्न भन्दा पहिले		
तिनीहरू मिश्रमा कति समय		
बसेका थिए ?(१२:४०)		
घटनाहरूका महत्व		
यस विभागमा "निस्तार"	परमेश्वरद्वारा निर्धारण गरिएको यो भोजनको	
शब्द कसरी प्रयोग भएको	एउटा विशेष चाड हो। निस्तार-चाडको लागि	
छ ?	मारिएको थुमालाई अक्सर "निस्तार-चाड" वा	
	"निस्तार-चाडको थुमा" भनिन्छ । त्यसैले	
	निस्तार चाड एउटा चाडको नाउँमात्र नभएर	
	चाडको लागि मारिएको पशुको पनि नाउँ हो।	
तपाईंको विचारमा ढोकामा	रगतले मानिसहरूले परमप्रभुलाई चढाएका	
भएको रगतको अर्थ के हो	बलिदानको प्रतिनिधित्व गर्दथ्यो। तिनीहरूले	
?	परमप्रभुको आज्ञा पालन गरिरहेका थिए र	
	तिनीहरूका भरोसा उहाँमा राखेका थिए भनी	
	यसले देखाउँदथ्यो । यसलाई ढोकामा लगाएर	
	त्यस बलिदानको लाभ त्यस घरमा भएका	
	सबैका लागि हुन्थ्यो।	
	यस मामलामा परमप्रभुले त्यस घरबाट भएर	
	जानुहुनेछ र त्यसभित्र भएका कसैलाई पनि हानी	
	गर्नुहुनेछैन। (केही समीक्षकहरूले क्रुसमा	
	ख्रिष्टको बलिदानसहीत निस्तार-चाडलाई वर्णन	
	पनि गर्न सक्छन् ताकि परमेश्वरका मानिसहरू	
	जीवित रहन सकुन्।)	

प्रस्थान १४:१-३१

पृष्ठभूमि: फारोले इस्राएलीहरूलाई मिश्र छोड्न दिएका थिए। परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई दिनको समयमा बादलको खाँबो र रातको समयमा आगोको खाँबोमा डोऱ्याउनुभयो। परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई लाल समुद्रतर्फको मरूभूमिको बाटोमा डोऱ्याउने निर्णय गर्नुभयो।

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
सारांस खण्ड	_	
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्।	 परमप्रभुले मोशालाई इस्राएलीहरूलाई पी हहीरोतको अगाडि समुद्रको किनारमा छाउनी लाउन भन्नुभयो । परमप्रभुले फारोलाई प्रतिरोधी हुन र इस्राएलीहरूका पछि जाने तुल्याउनुहुनेछ भन्नुभयो । 	
	 फारो र तिनका सेनाहरूद्वारा परमप्रभुले आफैमा आदर ल्याउनुहुनेछ । फारोले एउटा ठूलो सेना भेला गरे र इस्राएलीहरूका पिछ गए । 	
	च इस्राएलीहरूले मिश्रीहरूलाई देख्दा तिनीहरू अत्यन्तै डराए।	
	मोशाले तिनीहरूलाई सान्त्वना दिए र परमप्रभुले तिनीहरूलाई छुडाउनुहुनेछ भने ।	
	इस्राएलीहरूलाई मिश्रीहरूदेखि छुट्टाउनलाई परमेश्वरका दूत र बादलका खाँबो तिनीहरूका पछि-पछि गए।	
	 मोशाले आफ्ना हात समुद्रितर पसारे र परमप्रभुले त्यसलाई दुई भागमा विभाजन गर्नुभयो तािक इस्राएलीहरू सुख्खा भूमिबाट पार गर्न सकून्। 	
	अर्को तर्फ तरेर जानको लागि मिश्रीहरूले इस्राएलीहरूलाई विभाजित भएको समुद्रबाट भएर गए, तर ती पानी मिश्रीहरूमाथि खसे र तिनीहरूलाई मारे।	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा	🔲 इस्राएलीहरूले त्यो देखेपछि तिनीहरूले	
बताउनुहोस्। (निरन्तर)	परमप्रभुको आदर गरे र मोशालाई विश्वास	
	गरे।	
्विशेष प्रश्नहरू		
इस्राएलीहरूले समुद्रको	इस्राएलीहरू अन्योलमा परेका र मरूभूमिमा	
छेउमा छाउनी हालेका	हराएका थिए भन्ने फारोले सोचेको परमप्रभुले	
परमप्रभुले किन चाहनुभयो	चाहनुभयो।	
? (१४:१-३)		
परमप्रभुले फारोलाई के	परमप्रभुले फारोलाई हठी र प्रतिरोधी बनाउनेछु	
गर्नेछु भन्नुभयो ? (१४:४)	ताकी तिनले सेनाहरू भेला गरेर	
	इस्राएलीहरूलाई खेदाउनेछ भन्नुभयो ।	
परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई	परमप्रभुले फारो र तिनका सेनाहरूसित	
मिश्रीहरूले खेदेका किन	गर्नुभएको व्यवहारद्वारा उहाँले आफैमा आदर	
चाहनुभयो ?(१४:४)	ल्याउँदै हुनुहुन्थ्यो।	
मिश्रीहरू आउँदै गरेको	तिनीहरू धेरै डराए। मिश्रमा हुँदा तिनीहरूका	
देखेेर इस्राएलीहरूले	सुखसुविधा र कामहरूबाट तिनीहरूलाई लगेको	
कसरी प्रतिक्रिया जनाए ?	हुनाले तिनीहरू मोशासित रिसाए।	
(१४:१०-१२)		
मिश्रीहरूलाई	परमेश्वरका दूत र बादलको खाँबोले ।	
इस्राएलीहरूदेखि केले		
रोक्यो ? (१४:१९-२०)		
इस्रालीहरू कसरी समुद्रपारी	मोशाले समुद्रतिरआफ्नो हात पसारे र परमप्रभुले	
गए ? (१४:२१-२२)	त्यसलाई दुई भाग गर्नुभयो र इस्राएलीहरूले	
	सुख्खा जमिनबाट पार गरे।	
इस्राएलीहरूलाई	विभाजित गरिएको समुद्र फेरि एक भयो र	
मिश्रीहरूले समुद्रपारी	मिश्रीहरूलाई मारिदियो।	
खेदाउँदा के भयो ?		
२(१४:२३-२८)		

प्रश्न	सही उत्तर	टिप्पणीहरू
घटनाहरूका महत्व		
यो भएपछि इस्राएलीहरूले के गरे ? (१४:३१)	तिनीहरूले परमप्रभुलाई आदर गरे र मोशामाथि भरोसा गरे ।	
तपाईको विचारमा परमेश्वरले उहाँको विरूद्ध विद्रोह गरून् भनेर कसैलाई किन हठि बनाउनुहुन्छ ?	फारोले परमेश्वरका मानिसहरूलाई दास बनाएर र शिशु हत्याको माध्यमद्वारा तिनीहरूको जनसंख्या वृद्धि हुनबाट रोक्न कोसिस गरेर खराब व्यवहार गरी सकेका थिए । परमेश्वरले आफुलाई महिमा ल्याउनको लागि दुष्ट मानिसहरूलाई चलाउन सक्नुहुन्छ । मानिसहरूले परमेश्वरको आज्ञा पालन गरून् वा नगरून्, तर उहाँले महान् महिमा पाउनुहुनेछ भनी उहाँले सधैँ निश्चत गर्नुहुन्छ ।	
मिश्रीहरूको विरूद्धमा परमप्रभुको विजयले मिश्रीहरूले पूजा गरेका देवताहरूको तुलनामा परमप्रभुको बारेमा हामीलाई के भन्छ?	परमप्रभु साँचो परमेश्वर हुनुहुन्छ । मिश्रीहरूले पूजेका देवताहरूमा परमेश्वरलाई रोक्न सक्ने शक्ति थिएन, किनभने वास्तवमा तिनीहरू साँचो देवताहरू होइनन् ।	

प्रस्थान १६:१-३६

पृष्ठभूमि: परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई मिश्रीहरूबाट छुडाउनुभएको केही समय नबित्दै, इस्राएलीहरूले गुनासो गर्न थाले। पहिले मानिसहरूले पानीको अभावको बारेमा गुनासो गरे। परमप्रभुको शक्तिद्वारा मोशाले केही तितो पानीलाई मिठो परिणत गरे। यो खण्ड त्यो अर्को समयको बारेमा हो जब इस्राएलीहरूले मोशा र हारूनका विरूद्धमा गुनासो गरे।

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
.सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्।	□ इस्राएलीहरूले एलीमदेखि सीनको मरूभूमितिर यात्रा गरे। □ इस्राएलीहरूले मोशा र हारूका विरूद्ध गुनासो गरे, किनभने त्यहाँ खानेकुरा थिएन। □ तिनीहरूमाथि वर्षा खसेझैँ परमप्रभुले स्वर्गबाट रोटी तिनीहरूकहाँ रोटी बर्साउने भनी परमप्रभुले भन्नुभयो। □ मानिसहरू हरेक दिन बाहिर गएर त्यस दिनको लागि मात्र पुग्ने रोटी बटुल्नु पर्दथ्यो। □ हप्ताको छैटौँ दिन तिनीहरूले दुई दिनलाई पुग्ने रोटी बटुल्न पर्दथ्यो, किनभने शबाथ-दिनमा तिनीहरूले काम गर्नुहुँदैनथ्यो। □ परमप्रभुले मोशाद्वारा दिनुभएको उहाँको आज्ञा तिनीहरूले पालन गर्छन् कि गर्दैनन् भनेर हेर्नलाई उहाँले तिनीहरूको जाँच गरिरहनुभएको थियो। □ मोशाले मानिसहरूलाई उजाडस्थानमा मर्नलाई ल्याएका हुन् भनेर तिनीहरूले परमप्रभुको विरूद्धमा गरेको गुनासो परमप्रभुले सुन्नुभएको छ भनेर उनले तिनीहरूलाई भने। (प्रस्थान १६:४)	

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
.सारांस खण्ड		
सारांस (निरन्तर)	□ जब परमप्रभुले मानिसहरूलाई साँझमा मासु र बिहानी टोरी दिनुभयो, तब तिनीहरूलाई मिश्रबाट ल्याउनुहुने परमप्रभु नै हुनुहुन्छ भनी तिनीहरूले थाहा पाउनेथिए भनेर मोशाले तिनीहरूलाई भने । □ हारूनले मानिसहरूलाई निजकै परमप्रभुको सामु आउन भनेपछि बादलमा परमप्रभुको महिमा प्रकट भयो । □ परमप्रभुले आफूले प्रतिज्ञा गर्नुभएबमोजिम गर्नुभयो र साँझमा बट्टाई र बिहानी रोटी पठाउनुभयो । □ केही इस्राएलीहरूले परमप्रभुले आज्ञा गर्नुभएको भन्दा धेरै र केहीले थोरै बटुले, तर सबैसित खानलाई पर्याप्त थियो । □ मोशाले तिनीहरूलाई त्यो मन्न भोलीपल्ट खानलाई नबचाउन भने । तिनीहरूले नखाइएको त्यो मन्न फ्याँकिदिनुपर्ने थियो । □ जब कुनै इस्राएलीले भोलिपल्ट खानलाई रोटी राख्दथ्यो, त्यसमा किरा हुन्थ्यो र गन्हाउँथ्यो । □ शबाथ-दिनमा केही इस्राएली रोटी बटुल्न गए, तर त्यहाँ केही थिएन । □ इस्राएलीहरूले रोटीलाई "मन्न" भने ।	
	🔲 त्यो मन्न सेतो र महको जस्तै स्वाद भएको	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
सारांस (निरन्तर)	 □ परमप्रभुले मानिसहरूलाई केही मन्न राख्ने आज्ञा दिनुभयो, ताकि तिनीहरूका सन्तानहरूले परमप्रभुले तिनीहरूलाई मिश्रबाट निकाल्नुहुँदा कसरी खुवाउनुभयो भनेर देख्न सकून्। □ हारूनले त्यो मन्न एउटा करारको सन्दुकको छेउमा राखे जसमा दश आज्ञाहरू थिए। □ परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई कनान देशमा ल्याउनुभएको दिनसम्म तिनीहरूले ४० वर्षसम्म मन्न खाए। 	
विशेष प्रश्नहरू	<u>l</u>	
बटुल्नु पर्ने थियो ? (१६:४)	सीनको उजाडस्थानमा। तिनीहरूले मोशा र हारूको विरूद्धमा गुनासो गरे, किनभने त्यहाँ खानेकुरा थिएन। परमप्रभुले तिनीहरूलाई स्वर्गबाट रोटी बर्साउनेप्रतिज्ञा गर्नुभयो। हप्ताको छैटौँ दिन बाहेक तिनीहरूले एक दिनको लागि पर्याप्त खानेकुरा बटुल्नुपर्ने थियो। त्यसपछि तिनीहरूले दुई दिनको लागि पर्याप्त खानेकुरा बटुल्नुपर्ने थियो।	
तिनीहरूले दुई दिनको लागि पर्याप्त खानेकुरा किन बटुल्नुपर्ने थियो ? (१६:५, २९-३०)	सातौँ दिन शबाथ-दिन थियो र तिनीहरूले काम गर्नुहुँदैन थियो वा खानेकुरा बटुल्न हुँदैन थियो।	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
विशेष प्रश्नहरू		
परमप्रभुले यी आज्ञाहरू	इस्राएलीहरूले उहाँको आज्ञा पालन गर्छन् कि	
दिनुको उद्देश्य के थियो ?	गर्दैनन् भनेर उहाँले तिनीहरूको जाँच	
(१६:४)	गरिरहनुभएको थियो।	
इस्राएलीहरूलाई मिश्रबाट	प्रमाण त्यो थियो कि परमप्रभुले तिनीहरूलाई	
निकालेर ल्याउनुहुने र	साँझमा मासु र बिहानी रोटी दिनुहुनेछ।	
तिनीहरूका गुनासो सुन्नुहुने		
परमप्रभु नै हुनुहुन्छ भन्ने		
प्रमाण के हुनेछ भनेर मोशा		
र हारूनले तिनीहरूलाई		
भने ? (१६:६-७)		
हारूनले इस्राएलीहरूलाई	तिनीहरूले परमप्रभुको महिमा बादलमा प्रकट	
परमप्रभुको सामु आउनु	भएको देखे।	
भनेपछि तिनीहरूले के देखे		
? (१६:१०)		
खानेकुरा देखा पर्दा	• कोही शबाथमा खाना बटुल्न बाहिर गए।	
इस्राएलीहरूले कस्तो	• कोहीले भोलीपल्ट सम्म खानेकुरा राखे।	
तरिकाले परमप्रभुको	3	
आज्ञा उल्लङ्घन गरे		
?(१६:१९-२०, २७-३०)		
भोलीपल्टसम्म राखिएको	भोलिपल्टसम्म राखिएको खानेकुरा बिग्रियो र	
खाना के भयो ? (१६:२०)	त्यसमा किरा लागेको थियो।	
स्वर्गबाटको रोटीलाई	तिनीहरूले त्यसलाई मन्न भने किनभने त्यों के	
इस्राएलीहरूले के भने ?	हो भन्ने तिनीहरूलाई थाहा थिएन। (मूल	
(१६:३१)	भाषामा "मन्न" शब्द "यो के हो?" भन्ने जस्तो	
	देखिन्छ।)	
मन्न केजस्तो देखिन्थ्यो र	मन्न सेतो थियो र महको जस्तै स्वाद भएको	
कस्तो स्वादको थियो ?	थियो।	
(१६:३१)		

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू	
विशेष प्रश्नहरू	्विशेष प्रश्नहरू		
परमप्रभुले मोशा र	परमप्रभुले तिनीहरूलाई केही मन्न राख्ने आज्ञा		
हारूनलाई केही मन्नलाई	दिनुभयो, ताकि उहाँले तिनीहरूलाई मिश्रबाट		
के गर्ने आज्ञा दिनुभयो?	निकाल्नुभएपछि के खुवाउनुभयो भनेर पछि		
(१६:३२)	तिनीहरूका सन्तानहरूले देख्न सकुन्।		
हारूनले ती मन्न कहाँ राखे	हारूनले त्यो मन्न दश आज्ञाहरू भएको करारको		
जसलाई परमप्रभुले	सन्दुकको छेउमा राखे।		
तिनीहरूलाई राख्न आज्ञा			
दिनुभएको थियो?			
(४६:३४)			
इस्राएलीहरूले कति	परमप्रभुले तिनीहरूलाई कनान देशमा ल्याउनु		
समयसम्म त्यो मन्न खाए ?	भएको समयसम्म तिनीहरूले त्यो मन्न ४०		
(१६:३५)	वर्षसम्म खाए।		
्घटनाहरूको महत्व			
यस खण्डले सामान्यतया	तिनीहरू गुनासो गर्नमा र परमप्रभु र मोशालाई		
त्यस समयमा	भरोसा गर्न छाडिदिन छिटो थिए। कोही		
इस्राएलीहरूका चरित्रको	आज्ञाकारी थिए तर कोहीले परमप्रभका		
बारेमा के सिकाउँछ ?	निर्देशनहरू पालन गर्दैनन् थिए।		
यस खण्डले परमेश्वरको	उहाँ धैर्यवान् हुनुहुन्छ र आफ्ना मानिसहरूलाई		
चरित्रको बारेमा के	आवश्यक कुराहरू सधैँ जुटाउन उहाँ सक्षम		
सिकाउँछ ?	हुनहुन्छ।		

प्रस्थान १९:१-२५

पृष्ठभूमि: परमप्रभुले निरन्तर इस्राएलीहरूका निम्ति जुटाउनभयो र तिनीहरूलाई डोऱ्याउनुभयो। यो खण्ड परमप्रभुले तिनीहरूलाई सीनै पर्वतमा ल्याउनुभएको बेलाको बारेमा हो।

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
.सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्।	 □ मिश्र छोडेको तीन महिनापछि इस्राएलीहरू सीनैको उजाडस्थानमा आइपुगे। □ मानिसहरूले पर्वतको अगाडी छाउनी हाले। □ मोशालाई परमप्रभुले मानिसहरूलाई यसो भन्न लगाउनुभयो कि यदि ती तिनीहरूले उहाँका आज्ञाहरू पालन गर्छन् भने तिनीहरू उहाँका विशेष मानिसहरू हुनेछन्। □ परमप्रभुले आज्ञा गर्नुभएका सबैकुरा गर्नेछन् भनी मानिसहरूले भने। □ परमप्रभुले भन्नुभयो कि उहाँ बाक्लो बादलमा आउनुहुनेछ ताकि उहाँ मोशासित बोल्नुहुँदा तिनीहरूले सुन्नेछन्। □ कसैले पनि पर्वत छुनु हुँदैन र यदि कसैले छुन्छ भने त्यो मारिनेछ भनी परमप्रभुले तिनीहरूलाई चेतावनी दिनुभयो। □ मानिसहरूले आफ्ना लुगा धोए र परमप्रभुको आगमनको लागि तयारी गरे। □ तेम्रो दिनमा त्यहाँ र्जन सुनियो र बिजुली चम्क्यो र परमप्रभु आगो र धुवाँको बाक्लो बादलमा पर्वतमाथि ओर्लनुभयो। □ मानिसहरू ठूलो आवाज र पर्वतको कम्पनले डराएका थिए। 	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
.सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्। (निरन्तर)	 परमप्रभुले मोशालाई पर्वतको टुप्पोमा बोलाउनुभयो । परमप्रभुले मोशालाई तल गएर हारूनलाई ल्याउन र परमप्रभुलाई हेर्न माथि नआउन भनी सबैलाई चेतावनी दिन भन्नुभयो नत्रता उहाँले तिनीहरूलाई दण्ड दिनुहुनेछ । 	
्रप्रश्न	.सही उत्तर	्टिप्पणीहरू
विशेष प्रश्नहरू		
मिश्र छोडेको तीन महिनापछि इस्राएलीहरू कहाँ पुगे ? (१९:१) इस्राएलीहरूले कहाँ छउनी	सीनैको उजाडस्थानमा । पर्वतको सामुन्ने, जुन सीनै पर्वत हो ।	
हाले ? (१९:२)		
इस्राएलीहरूले परमप्रभुका	तिनीहरू उहाँका विशेष सम्पत्ति हुनेछन्,	
आज्ञाहरू पालन गरे भने	पूजाहारीहरूका राज्य र उहाँका लागि पवित्र	
उहाँले के गर्नुहुनेछ भन्नुभयो ? (१९:३-६)	जाति हुनेछन्।	
इस्राएलीहरूले परमप्रभुलाई कसरी प्रतिक्रिया दिए ? (१९-७-८)	उहाँले भन्नुभएका सबैकुरा गर्नेछन् भनेर तिनीहरूले भने ।	
परमप्रभुले आफूहरूलाई भट्नुभएको होस् भनी मानिसहरूले के तयारी गर्नुपर्ने हुन्थ्यो ? (१९:१०- १५)	 तिनीहरूले आफ्ना लुगाहरू धुनुपर्ने थियो। तिनीहरूले पर्वतको विरपिर सिमाना लगाउनुपर्ने थियो तािक इस्राएलीहरूले त्यो नछोउन्। पुरुषहरूलाई आफ्ना पत्नीहरूसित सहवास गर्ने अनुमित थिएन। 	

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
.विशेष प्रश्नहरू		
परमप्रभु पर्वतमा ओर्लनुहुँदा कस्तो देखिन्थ्यो वर्णन गर्नुहोस् ।(१९:१६-१९)	 धेरै ठूलो आवाज गर्जन र बिजुली आगो र धुवाँ पर्वत हिल्लयो 	
परमप्रभु सीनैमा आउनुहुँदा उहाँले मोशालाई मानिसहरूलाई केको चेतावनी दिनु भन्नुभयो ? (१९:२०-२२)	तिनीहरू पर्वतमाथि आउन हुँदैन थियो नत्रता परमप्रभु तिनीहरूको विरूद्ध क्रोधित हुनुहुनेछ।	
परमप्रभुले मोशालाई पर्वतमाथि कसलाई ल्याउन दिनुभयो ? (१९:२४)	हारून	
घटनाहरूका महत्व		
तपाईको विचारमा मानिसहरू पुजाहारीहरूका राज्य बन्नुको अर्थ के हो ? (१९:६)	इस्राएलको सारा जातिले परमप्रभुलाई यस्तो विशेष तरिकाले सेवा गर्नुपर्थ्यो जुन अरू जातिहरूले गरेनन् । तिनीहरू पुजाहारीहरू मात्र नभएर सारा जाति नै परमेश्वरकोलागि "अलग गरिनुपर्थ्यो"।	
तपाईको विचारमा परमप्रभु पर्वतमा हुनुहुँदा त्यो छुन मानिसहरूलाई किन प्रतिबन्ध लगाइएको थियो ?	परमेश्वर मोशासित बोल्नलाई त्यस पर्वतमा आउनुहुँदा त्यो ठाउँ पवित्र भयो र मानव जातिले पवित्र ठाउँमा तिनीहरूका खुट्टा राख्न हुँदैन थियो ।	

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
घटनाहरूका महत्व		
तपाईंको विचारमा परमप्रभु	परमप्रभु मानिसहरूबाट अलग्गै रहनुपर्छ किनभने	
किन बाक्लो बादलभित्र नै	उहाँ पवित्र हुनुहुन्छ तर मानिसहरू छैनन्। यदि	
बस्नुहुन्छ ?	उहाँ बादलभित्र बस्नुभएन भने उहाँको	
	उपस्थितिले मानिसहरूलाई नाश गर्नेथियो ।	
	"अरू" ईश्वर कस्तो छ भनेर मानिसहरूलाई	
	बुझ्न सहायताको लागि यो एक दृश्य हो।	
	उहाँको पवित्रता र शिद्धता हाम्रो समझभन्दा	
	बाहिर छ।	

प्रस्थान २०:१-२६

पृष्ठभूमि: इस्राएलीहरू अझै सीनै पर्वतमै छन्।

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्।	परमेश्वरले आफ्ना दश आज्ञाहरू भन्नुभयो ।	
	तैंले परमप्रभुको अगि अरू कुनै देवी-देवता नमान्नू	
	🔲 तैंले प्रतिमूर्तिहरू नबनाउनू	
	परमप्रभु डाही हुनुहुन्छ र ती जसले मूर्ति पूजा गर्छ त्यसलाई दण्ड दिनुहुनेछ ।	
	परमप्रभुले उहाँलाई प्रेम गर्नेहरूलाई स्थिर प्रेम दिनुहुन्छ । (प्रस्थान २०:६)	
	🔲 तैंले व्यर्थैमा परमप्रभुको नाउँ नलिनू।	
	🖵 तैंले शबाथ मान्नू ।	
	तैंले आमा र बुबाको आदर गर्नु ताकि तँ देशमा लामो समयसम्म बाँच्नेछस्।	
	🔲 तैंले हत्या नगर्नू	
	🔲 तैंले व्यभिचार नगर्नू	
	🔲 तैंले नचोर्नू	
	🖵 तैंले लगत साक्षी नदिनु	
	🖵 तैंले लालच नगर्नू	
	मानिसहरू डराएका थिए र परमेश्वरलाई मोशासित मात्र बोल्न आग्रह गरे।	
	 मोशाले भने कि परमश्वर जाँच गर्नु आउनुभएको हो ताकि तिनीहरूले उहाँको आदर गर्न सकून्। (प्रस्थान २०:२०) 	
	मोशा परमेश्वर हुनुभएको बाक्लो अन्धकारमा गए।	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
्यस खण्डलाई सारांसमा	परमप्रभुले मोशालाई बलिदानहरूका लागि	
बताउनुहोस्। (निरन्तर)	वेदी बनाउन भन्नुभयो।	
विशेष प्रश्नहरू		
परमप्रभुले आफैलाई	परमप्रभुले भन्नुभयो, "म तिमीहरूका परमप्रभु	
इस्राएलीहरूकहाँ कसरी	परमेश्वर हुँ, जसले तिमीहरूलाई मिश्रदेशबाट	
चिनाउनुभयो ? (२०:१)	निकालेर ल्याएँ।"	
परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई	• तैंले परमप्रभुको सामु अरू देव-देवीहरू	
दिनुभएको दश आज्ञाहरू	नमान्नू	
के-के हुन् ? (२०:३-१७)	• तैंले प्रतिमूर्तिहरू नबनाउनू	
	• तैंले व्यर्थेमा परमप्रभुको नाउँ नलिनू	
	• तैंले शबाथ मान्नू	
	• तैंले आमा र बुबाको आदर गर्नू	
	• तैंले हत्या नगर्नू	
	• तैंले व्यभिचार नगर्नू	
	• तैंले नचोर्नू	
	• तैंले लगत साक्षी नदिनू	
	• तैले लालच नगर्नू	
परमप्रभुले इस्राएलीहरूले	परमप्रभुले उहाँ डाही परमेश्वर हुनुहुन्छ, र उहाँले	
मूर्ति पूजेका नचाहनुको के	दुष्ट मानिसहरूका सन्तानहरूलाई तेस्रो र चौथो	
कारण दिनुभयो ?(२०:५)	पुस्तासम्म दण्ड दिनुहुनेछ भन्नुभयो । तर उहाँका	
	आज्ञा पालन गर्ने हजारौँलाई उहाँले प्रेम	
	देखाउनुहुन्छ।	
इस्राएलीहरूले शबाथको	परमप्रभुले सबै कुराहरू छ दिनमा सृष्टि गर्नुभयो र	
आदर किन गर्नुपर्छ ?	सातौँ दिनमा विश्राम लिनुभयो। त्यसकारण	
(२०:११)	इस्राएलीहरूले हप्ताको सातौँ दिनमा काम	
	गर्नुहुँदैन।	

्रप्रश्न	.सही उत्तर	्टिप्पणीहरू
विशेष प्रश्नहरू		
परमप्रभुले आफ्ना आमा बुबालाई आदर गर्नेहरूलाई के गर्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो ?(२०:१२) इस्राएलहरूले गर्जनको आवाज सुने र बिजुली चम्केको र ठूलो आवाज सुन्दा के भने ?(२०:१८- १९)	परमप्रभुले तिनीहरूलाई दिनुहुने देशमा तिनीहरू लामो समय बाँच्नेछन् भनेर प्रतिज्ञा गर्नुभयो। तिनीहरूले परमेश्वर तिनीहरूसित प्रत्यक्ष बोल्नुको साटो मोशालाई तिनीहरूसित बोल्न भने। तिनीहरू मर्न सक्छन् भनेर डराएका थिए। परमेश्वर तिनीहरूलाई जाँच्न आउनुभएको हो,	
तिनीहरूकहाँ आउनुभएको हो भनी मोशाले भने ? (२०:२०) परमप्रभुले मोशालाई के निर्माण गर्न भन्नुभयो ? (२०:२४) परमप्रभुले मोशालाई वेदीको बारेमा के सल्लाह दिनुभयो ? (२०:२४-२६)	तािक तिनीहरूले उहाँको आदर गरून् र आज्ञा पालन गरून्। एउटा वेदी • वेदी माटोले बनिएको हुनुपर्थ्यो। • यदि वेदी ढुङ्गाले बनाइएको छ भने त्यो ढुङ्गा नकाटिएको हुनुपर्छ। • वेदीमाथि जाने भऱ्याङ हुनुहुँदैन।	
्घटनाहरूको महत्व	303	
तपाईंको विचारमा परमप्रभुले दश आज्ञाहरू दिनुभन्दा पहिले आफूलाई इस्राएलहरूकहाँ किन चिनाउनुभयो ?	उहाँले उहाँ को हुन्थ्यो र उहाँले तिनीहरूका लागि के गरिदिनुभयो भनेर तिनीहरूलाई सम्झाइरहनु भएको हुन सक्छ ताकि मानिसहरूले किन उहाँको आज्ञाहरू पालन गर्नु पर्छ भनेर तिनीहरूले जान्न सकून्। परमप्रभुले तिनीहरूलाई छुडाउनुभएको थियो र आफ्नो शक्ति प्रमाणित गर्नुभयो तसर्थ तिनीहरूले उहाँको आज्ञा पालन गर्नुपर्छ।	

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
घटनाहरूको महत्व		
घटनाहरूको महत्व तपाईको विचारमा परमप्रभु किन डाहि परमेश्वर हुनुहुन्छ ? परमप्रभुको डाहीपन र मानवको डाहीपन तुलना कसरी गर्न सिकन्छ?	उहाँ केवल एक मात्र परमेश्वर हुनुहुन्छ। उहाँले आफ्ना मानिसहरूले अरू देवताहरूलाई पूजेका चाहनुहुन्न, किनभने आराधनाको योग्य उहाँ मात्र हुनहुन्छ। परमप्रभुको डाहीपन सधैँ धर्मी र सही हुन्छ। कहलेकाहीं मानिसमा डाह हुन सक्छ त्यो ठिकै र स्वीकार्य हुन्छ। उदाहरणको लागि, यदि एउटी पत्नीको पतिले अर्को स्त्रीलाई प्रेम गर्छ भने त्यस पत्निले डाह गर्नु स्वीकार्य हुन्छ। तथापि, कहिलेकाहीं मानवको डाहीपन पापमय र हानीपूर्ण हुन सक्छ। उदाहरणको लागी, कुनै	
	एक व्यक्ति आफूलाई राम्रो हुनको सट्टा अरू कसैलाई राम्रो भयो भने त्यो व्यक्ति डाही हुन सक्छ।	

प्रस्थान ३२:१-३५

पृष्ठभूमि: परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई धेरै आज्ञाहरू दिनुभयो। इस्राएलीहरू परमप्रभुले आज्ञा गर्नुभएका भएका सबैकुराहरू गर्न सहमत भए। परमप्रभु र इस्राएलका बीचको करारलाई पक्का गर्नको लागि मोशाले मानिसहरूमाथि रगत छर्के। त्यसपछि मोशा आफ्नो सहकर्मी यहोशूसित सीनै पर्वतमा फिर्ता गए। मोशा परमप्रभुको बादलमा पसे, जसले पर्वत ढाकेको थियो, र परमप्रभुले मोशालाई वेदी र त्यसित सम्बन्धित सबै कुराहरू कसरी बनाइनुपर्छ भन्ने कुराहरूको आज्ञा दिनुभयो। मोशा त्यस पर्वतमाथि धेरै बेरसम्म रहेपछि यस खण्डले ठाउँ आउँछ।

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
		10.44116/6/
्सारास खण्ड		
सारांस खण्ड यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्।	 मोशालाई पर्वतबाट तल आउन धेरै समय लागेको इस्राएलीहरूले देखे । त्यसैले तिनीहरूले हारूनलाई तिनीहरूका निम्ति मूर्ति बनाइदिन भने । हारूनहरूले मानिसहरूबाट सुनका गहना लिए र बाछोको आकारमा एउटा सुनको मूर्ति बनाइदिए । हारूनले त्यस बाछोको अगाडि एउटा वेदी बनाए, र परमप्रभुलाई आदर गर्नको लागि इस्राएलीहरूका लिग एउटा चाड भयो । परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई नाश गर्नुहुनेछ र मोशाद्वारा एउटा जाति बनाउनुहुनेछ भनेर मोशालाई भन्नुभयो । 	
	 □ मानिसहरूलाई नाश गर्नबाट परमप्रभुलाई रोक्नको लागि मोशाले उहाँलाई भने कि, इस्राएलीहरूलाई मार्नको लागि यसले मिश्रबाट डोऱ्याइ निकाले भनेर मिश्रीहरूले भन्नेछन्। □ मोशाले परमप्रभुलाई अब्राहाम, इसहाक र इस्राएलसँगको उहाँको प्रतिज्ञा पनि याद दिलाए। 	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
.सारांस खण्ड		
सारांस (निरन्तर)	 परमप्रभुले मानिसहरूलाई नमार्ने निधो गर्नुभयो । परमेश्वरले दश आज्ञा लेख्नुभएको दुईवटा गवाही-पाटी लिएर मोशा पर्वतबाट तल ओर्ले । 	
	 मोशासित पर्वतबाट तल झिर्रिहेका यहोशूले हल्ला सुने र त्यहाँ लडाइँ भइरहेको हुन सक्छ भनेर सोचे। 	
	जब मोशाले सुनको बाछो र मानिसहरू नाचिरहेका देखे, उनले गवाही-पाटी फालिदिए र फुटाइदिए।	
	मोशाले सुनौलो बाछोलाई धुलोपिठो बनाएर पानीमा छिरिदिए र तिनीहरूलाई त्यो पिउन लगाए।	
	 हारूनले मोशा धेरै लामो समयसम्म गएको हुनाले मानिसहरूले उनलाई बाछो बनाउन लगाए भनेर मोशालाई बताए। 	
	मोशाले परमप्रभुलाई अझै समर्थन गर्नेहरूलाई उनको नजिक आएर उभिन भने ।	
	लेवीहरू मोशाकहाँ आए, र मोशाले तिनीहरूलाई अरू इस्राएलीहरूलाई मार्ने आज्ञा दिए।	
	लेवीहरूले करिब ३००० इस्राएलीहरूलाई मारे।	
	 मोशाले लेवीहरूलाई तिनीहरूले जे गरे त्यसको लागि परमप्रभुले आशिष दिनुहुनेछ भने । 	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
.सारांस खण्ड		
सारांस (निरन्तर)	 मोशा परमप्रभुकहाँ फर्केर गए र इस्राएलीहरूलाई क्षमा दिन उहाँलाई भने नत्रता उहाँले लेख्नुभएको पुस्तकबाट उनको नाउँलाई मेटाइदिनुहोस् भने। परमप्रभुले उहाँको विरूद्धमा पाप गर्नेहरूलाई मात्र नाश गर्नुहुनेछ भन्नुभयो, त्यसैले उहाँले ती मानिसहरूमाथि विपत्ती पठाउनुभयो। 	
विशिष्ट प्रश्नरू		
मोशा पर्वतदेखि तल आउन धेरै समय लागेको हुनाले इस्राएलीहरूले के गरे ? (३२:१) हारूनले के गरे ? (३२:२-३)	तिनीरूले हारूनलाई तिनीहरूका निम्ति मूर्ति बनाइदिन भने । हारूनले मानिसहरूबाट लिएका सुनको गहना पगालेर बाछोको आकारमा त्यसको एउटा मूर्ति बनाए।	
हारूनले मूर्ति बनाएको अर्को दिन इस्राएलीहरूले के गरे ? ? (३२:५-६)	परमप्रभुलाई आदर गर्नको लागि तिनीहरूले भोज गरे र मूर्तिलाई बलिदानहरू चढाए।	
मानिसहरूले मूर्ति बनाउँदा परमप्रभुले के गर्ने विचार गर्नुभयो ? (३२:९-१०)	परमप्रभुले मानिसहरूलाई नाश गर्ने र मोशाद्वारा एउटा जाति बनाउने विचार गर्नुभयो ।	

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
विशिष्ट प्रश्नरू		
कसरी मोशाले परमप्रभुलाई मानिसहरू नाश नगर्ने तुल्याए?(३२:११-१४)	 मोशाले इस्राएलीहरूलाई पर्वतमा मार्नको लागि मात्र उद्धार गऱ्यो भनेर मिश्रीहरूले सोच्नेछन् भनेर मोशाले परमप्रभुलाई भने । त्यसपछि मोशाले परमप्रभुलाई अब्राहाम, इसहाक र इस्राएलको याद दिलाए, जसलाई उहाँले धेरै-धेरै सन्तानहरू दिने र सदाका लागि तिनहरूलाई देश (कनान) दिने प्रतिज्ञा 	
मोशा पर्वतदेखि तल जाँदा उनले के गरे ? (३२:१९- २०)	गर्नुभएको थियो । उनले गवाही-पाटी फ्याँके र फुटाइदिए, जसमा परमेश्वरले दश आज्ञाहरू लेख्नुभएको थियो । त्यसपछि उनले त्यस मूर्तिलाई धूलोपीठो पारेर पानीमा हालिदिए र मानिसहरूलाई त्यो पिउन लगाए।	
यो अवस्था कसरी भयो भनेर मोशाले हारूनलाई सोध्दा उनले के जवाफ दिए ? (३२:२२-२४)	 हारूनले मोशालाई निरसाउन भने किनभने ती मानिसहरू दुष्ट छन् भनेर तिनलाई थाहा थियो। मोशा लामो समयसम्म नफर्किंदा मानिसहरूले मूर्ति चाहे भनेर हारूनले बयान गरे। हारूले सुनलाई आगोमा फ्याँके र सुनको बाछो निस्क्यो भने। 	
अझै परमप्रभुलाई समर्थन गर्नेहरूलाई आफूसित सामेल हुनलाई मोशाले भन्दा तिनकहाँ को आए ?(३२:२६)	लेवीहरू	

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
विशिष्ट प्रश्नरू		
मोशाको आज्ञामा लेवीहरूले	तिनीहरूले ३००० इस्राएलीहरूलाई मारे।	
के गरे ? (३२:२७-२९)		
मोशा पर्वतमा फर्केर जाँदा	मोशाले परमप्रभुलाई कि त इस्राएलीहरूलाई	
उनले परमप्रभुलाई के	क्षमा दिन कि त उहाँले लेख्नुभएको पुस्तकबाट	
भने?(३२:३१-३२)	उनलाई निकाल्न भने।	
परमप्रभुले कसरी जवाफ	पाप गरेकारूलाई मात्र उहाँले दण्ड दिनुहुनेछ	
दिनुभयो ? (३२:३३-३५)	भनेर उहाँले मोशालाई भन्नुभयो र उहाँले	
	तिनीहरूमाथि विपत्ती पठाउनुभयो ।	
घटनाहरूका महत्व		
तपाईंको विचारमा मोशाले	मानिसहरूले कत्ति डरलाग्दो पाप गरेका थिए	
मूर्तिको धूलोसहीतको पानी	भन्ने देखाउन मोशाले तिनीहरूलाई मूर्तिको	
मानिसरूलाई किन पिउन	धूलोबाटको तितो पानी पिउन लगाएको हुन	
लगाए ? (३२:२०)	सक्छ।	
हारूनले आगोमा सुन मात्र	हारूनले आफूले के गरेको कुराको जिम्मेवारी	
फ्याँकेका थिए र बाछो	स्वीकार गर्नबाट उम्किन कोशिस गरेको हुन	
निस्क्यो भनेर किन दावी गरे	सक्छ। हारूनले सुनको बाछोको बारेमा यसरी	
?	बताउँछ, मानौँ कि त्यो मानिसहरूको गल्ती	
	थियो र मानौँ कि त्यो संयोगले हुन आयो।	
तपाईंको विचारमा परमप्रभुले	पुस्तकले परमप्रभुका सबै जनहरूका	
लेख्नुभएको पुस्तकबाट	अभिलेखलाई जनाउन सक्छ । त्यसबाट	
हटाइनु अर्थ के हो ?	हटाइनुको अर्थ परमप्रभुको नहूनू वा उहाँका	
	जनहरूको हिस्सा नहुनु भन्ने हुन्छ।	

्रप्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
्घटनाहरूका महत्व		
यस खण्डले अरूको लागि कसरी प्रार्थना गर्ने र प्रार्थनाको असर कस्तो हुन्छ भन्ने बारेमा हामीलाई के सिकाउँछ ? (३२:१४, ३२)	 मोशाले परमेश्वरलाई उहाँको महिमा र प्रतिज्ञाहरूको बारेमा याद दिलाउँछ । मोशाले आफूले प्रार्थना गरिरहेकाहरूका ठाउँमा आफैलाई राख्छन्, र यदि तिनीहरूको छुटकारा हुँदैन भने सम्झनाको पुस्तकबाट उनलाई निकालिदिनुहुन परमेश्वरलाई भन्नेछन् भनेर प्रार्थना गर्छन् । परमेश्वरले सुन्नुभयो र मोशालाई जवाफ दिनुभयो । उहाँले के गर्नुहुनेछ भन्नुभएको कुरा परिवर्तन गर्नुभयो र सारा जातिलाई नाश गर्नुभएन । 	

प्रस्थान ३४:१-३५

पृष्ठभूमि: मोशाले "भेट हुने पाल" भिनने पाल खडा गरे, जहाँ उनी परमप्रभुसित कुरा गर्न जान्थे। मोशाले परमप्रभुलाई आफ्नो महिमा उनलाई देखाउनुहुन भने। परमप्रभुल उनको अधिबाट जानुहुनेछ, तर उहाँले आफ्नो मुहार होइन, पछाडिको भाग मात्र उनलाई देख्न दिनुहुनेछ भने मोशालाई भन्नुभयो। यस खण्डले यस कथालाई निरन्तरता दिन्छ।

प्रश्न	.सही उत्तर	्टिप्पणीहरू
सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्।	 □ परमप्रभुले मोशालाई दुईवटा गवाही-पाटी टुक्राउन भन्नुभयो। □ परमप्रभुले पहिलेका ती दुईवटा गवाही-पाटीमा लेखिएका शब्द नै लेख्नुहुनेछ। □ परमप्रभुले मोशालाई सीनै पर्वतमाथि आउन भन्नुभयो, तर उनीसित कोहीलाई पिन आउने अनुमित थिएन। □ परमप्रभु मुनि बादलमा आउनुभयो। □ परमप्रभु मोशाको सामु भएर जानुभयो र उहाँ कृपालु, प्रेमी र क्षमा दिने हुनुहन्छ, तर उहाँले पापका लागि मानिसहरू र तिनीहरूका सन्तानहरूका दण्ड दिनुहुनेछ भन्नुभयो। □ मोशाले परमप्रभुलाई इस्राएलीहरूसित जान र मानिसहरूलाई क्षमा गरिदिन भने। □ परमप्रभुले इस्राएलीहरूसित करार बाँध्नुहुनेछ र मानिसहरूका माझमा ठूला आश्चर्यकर्महरू गर्नुहुनेछ भन्नुभयो। □ परमप्रभुले देशबाट बासिन्दाहरूलाई धपाउनुहुनेछ जुन उहाँले इस्राएलीहरूलाई दिनुहुनेछ। 	

सारांस खण्ड सारांस (निरन्तर) ा त्यस देशमा बस्ने बासिन्दाहरूसित करार नबाँध्नू भनेर परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई चेतावनी दिनुभये	गे,
करार नबाँध्नू भनेर परमप्रभुले	गे,
किनभने तिनीहरूले इस्राएलीहरूले गर्न लगाउनेछन्। परमप्रभुले तिनीहरूलाई शबाथ मन् आज्ञा दिनुभयो। परप्रभुले जेठा छोराहरू र गाईबस्तुः पहिला जन्मेका समेत उहाँका हुन् श्रा परमप्रभुले मानिसहरूले मान्नुपर्ने चाडपर्वको बारेमा आज्ञा गर्नुभयो र स्वीकार्य व्यवहारहरूको बारेमा तिनीहरूलाई आज्ञा गर्नुभयो। मोशा ४० दिन र रातसम्म पर्वतमा तिनले केही खाएनन् वा पिएनन्। मोशाले गवाही-पाटीमा दश आज्ञा। मोशा पर्वतबाट तल् झर्वा उनको मु चम्मेको थियो र मानिसरू डराएका त्यस बेलादेखि मोशाले परमप्रभुसि बेला र मानिसहरूलाई उहाँका आख्वा र मानिसहरूलाई उहाँका स्व	नाउने का भन्नुभयो र नै थिए, र हरू लेखे हुहार ा थिए।

्रप्रश्न	.सही उत्तर	्टिप्पणी
विशेष प्रश्नहरू		
परमप्रभुले किन दुईवटा	परमप्रभुले मोशाले फुटाएका दुईवटा गवाही-	
गवाही-पाटी काट्न	पाटीमा भएका कुरा नै लेख्नुहुनेछ भन्नुभयो।	
भन्नुभयो ? (३४:१)		
जब मोशा सीनै पर्वतमाथि	परमप्रभुले उहाँ कृपालु, प्रेमीलो र क्षमा दिने	
गए, परमप्रभु तिनको	हुनुहुन्छ, तर मानिसहरू र तिनीहरूका	
सामुबाट भएर जानुहुँदा	सन्तानहरूलाई तिनीहरूका पापका लागि दण्ड	
उहाँले के भन्नुभयों ?	दिनुहुनेछ भन्नुभयो।	
(38:85)		
मोशाले परमप्रभुलाई के	मोशाले परमप्रभुलाई इस्राएलीहरूकहाँ जान र	
गर्नको लागि आग्रह गरे?	तिनीहरूका पापहरू क्षमा गर्नलाई आग्रह गरे।	
(\$8:८-९)		
परमप्रभुले के गर्नेछु	परमप्रभुले इस्राएलीहरूसित करार बाँध्नुहुनेछ,	
भन्नुभयो ? (३४:१०-११)	तिनीहरूका सामु ठूला आश्चर्यकर्महरू	
	गर्नुहनेछ, र इस्राएलीहरूलाई दिनुहुने देशबाट	
	त्यहाँका बासिन्दाहरूलाई धपाउनुहनेछ भनेर	
	उहाँले भन्नुभयो।	
परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई	परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई तिनीहरू जान	
के को चेतावनी दिनुभयो ?	लागेका देशका मानिसहरूसित कुनै करार	
(३४:१२-१६)	नबाँध्न चेतावनी दिनुभयो, किनभने ती	
	मानिसहरूले इस्राएलीहरूलाई पाप गर्न	
	लगाउनेछन् ।	
परमप्रभुले इस्राएलीहरूलाई	अखमिरी रोटीको चाड (निस्तार चाड	
कुन ती चाडहरू मान्ने	खिमरिबनाको रोटीको चाडको दिन हो)	
आज्ञा गर्नुभयो ? (३४:१८,	• साताहरूको चाड	
22)	अन्न भित्र्याउने चाड	
	अन्न ।भव्याउन चाड	

्रप्रश्न	.सही उत्तर	्टिप्पणी
विशेष प्रश्नहरू	<u>l</u>	
परमप्रभुले पहिले जन्मेकाहरूको बारेमा के भन्नुभयो ? (३४:१९-२०) परमप्रभुले ३४:२५-२६ मा के आज्ञाहरू दिनुभयो ?	 गाईवस्तु लगायत सबै जेठा छोराहरू परमप्रभुका हुन्। इस्राएलीहरूले गधाको पहिलो जन्मेको बछेडोलाई थुमा दिएर छुटाउनुपर्छ नत्रता गधाको घाँटी भाँचिदिनुपर्छ। इस्राएलीहरूले आफ्ना जेठा छोराहरूलाई छुडाउनुपर्छ। खिमर सिहतको बिलको रगत नचढाउन् निस्तार-चाडमा चढाइने बिलको कुनै पिन मासु बिहानसम्म नउबार्न् परमप्रभुकहाँ खेतहरूबाट अघौटे फलहरू ल्याउन् बाखाको पाठोलाई त्यसको माउको दुधमा नपकाउनु 	
मोशा परमप्रभुसित सीनै पर्वतमा कित समयसम्म रहेका थिए ? (३४:२८) मोशा सीनै पर्वतबाट तल आउँदा कस्तो देखिएका थिए वर्णन गर्नुहोस् ।(३४:२९-३०) मोशाले आफ्नो मुहार चम्केको फलस्वरूप के गरे ? (३४:३३)	४० दिन र ४० रात परमप्रभुसित बोलेर मोशाको मुहार चिम्करहेको थियो । उनले आफ्नो मुहारमा घुम्टो हाले ।	

्सही उत्तर	<u>.टिप्पणीहरू</u>
मोशाले परमप्रभुसित बोल्न जाँदा आफ्नो घुम्टो	
हटाउँथे ।	
जब मानिसहरूप्रतिको आफ्नो रिसमा मोशाद्वारा	
दुईवटा पाटीहरू नष्ट पारिए, परमेश्वरले आफ्नो	
अनुग्रह र क्षमादान देखाउँदै र परमेश्वरसँगै	
जिउनेको लागि उहाँका जनहरूलाई व्यवस्थाको	
खाँचो परेको जरुरिता देखाउँदै जे टुक्रिएको	
थियो, त्यसलाई फेरि प्रतिस्थापित गर्नुभयो।	
· ·	
परमप्रभुले आफ्नो चरित्र प्रकट गर्नुहुन्छः पवित्र र	
शिद्ध, आज्ञाकारीताको माग, करुणामय,	
अनुग्रही, रीस गर्नमा ढिलो, स्थिर प्रेम र	
विश्वासयोग्यतामा प्रश्स्त, हजारौँको लागि प्रेम,	
दुष्टता, अपराधहरू र पापहरूलाई क्षमा दिने।	
	मोशाले परमप्रभुसित बोल्न जाँदा आफ्नो घुम्टो हटाउँथे। जब मानिसहरूप्रतिको आफ्नो रिसमा मोशाद्वारा दुईवटा पाटीहरू नष्ट पारिए, परमेश्वरले आफ्नो अनुग्रह र क्षमादान देखाउँदै र परमेश्वरसँगै जिउनेको लागि उहाँका जनहरूलाई व्यवस्थाको खाँचो परेको जरुरिता देखाउँदै जे टुक्रिएको थियो, त्यसलाई फेरि प्रतिस्थापित गर्नुभयो। परमप्रभुले आफ्नो चिरत्र प्रकट गर्नुहुन्छः पवित्र र शिद्ध, आज्ञाकारीताको माग, करुणामय, अनुग्रही, रीस गर्नमा ढिलो, स्थिर प्रेम र विश्वासयोग्यतामा प्रश्स्त, हजारौँको लागि प्रेम,

प्रस्थान ४०:१७-३८

पृष्ठभूमि: मोशा सीनै पर्वतमा फर्केपछि, इस्राएलीहरूले परमप्रभुले आज्ञा गर्नुभएजस्तै पवित्र वासस्थान र त्यससँग सम्बन्धित सबैकुराहरू निर्माण गरे। यो खण्ड तिनीहरूको वासस्थानको काम पुरा भएको बारेमा हो।

प्रश्न	.सही उत्तर	टिप्पणीहरू
.सारांस खण्ड		
यस खण्डलाई सारांसमा बताउनुहोस्।	 □ यो खण्डले मोशाले पिवत्र वासस्थान कसरी खडा गरे भनी वर्णन गर्छ। □ परमप्रभुले आज्ञा गर्नुभएजस्तै मोशाले गरे। □ मोशाले काम पुरा गरेपिछ, परमप्रभुको मिहमाले पिवत्र वासस्थान भरियो। □ मोशा पिवत्र वासस्थानमा छिर्न सकेन, िकनभने परमप्रभुको बादलले त्यो ढािकयो। □ जब पिवत्र वासस्थानबाट बादल सर्दथ्यो, इस्राएलीहरूले त्यो पच्छ्याउँथे। □ जब बादल सर्दैनथ्यो, इस्राएलीहरू आफू भएका ठाउँमा नै बस्दथे। □ दिनको समयमा परमप्रभुको बादल पिवत्र वासस्थानमाथि थियो, र रातको समयमा परमप्रभुको आगो पिवत्र वासस्थानमाथि थियो। 	
	सबै इस्राएलीहरूले परमप्रभुको बादल र आगो देखे।	
विशेष प्रश्नहरू		
प्रस्थान ४०:१७-३३ के को बारेमा हो ?	यी पदहरू परमप्रभुले आज्ञा गर्नुभएजस्तै मोशाले पवित्र वासस्थान बनाएको र त्यसमा सबैकुराहरू राखेको बारेमा हो।	

प्रश्न	.सही उत्तर	िटिप्पणीहरू
विशेष प्रश्नहरू		
मोशाले पवित्र वासस्थानमा के राखे ? (४०:२२-२७)	गवाहीको सन्दूक टेबिल	
	 सामदान सुनको धूप-वेदी 	
मोशाले पवित्र	पर्दा	
वासस्थानको ढोकामा के		
राखे ? (४०:२८)		
मोशाले पवित्र	होमबलिहरूको लागि वेदी।	
वासस्थानको ढोकाको		
छेउमा के राखे ? (४०:२९)		
मोशा, हारून र तिनका	तिनीहरूले बाटाको पानीबाट आफ्ना हात-	
छोराहरू पवित्र	खुट्टाहरू धुन्थे।	
वासस्थानभित्र पसेपछि के		
गर्थे ? (४०:३०-३२)		
मोशाले आफ्नो काम	बादलले भेट हुने पाल ढाक्यो र परमप्रभुको	
सिध्याएपछि के भयो ?	महिमाले पवित्र वासस्थान भरियो ।	
(%6:3%)		
इस्राएलीहरूले कहिले यात्रा	बादल पालबाट उठेर अन्तै ठाउँमा जान्थ्यो।	
गर्नुपर्ने भनेर कसरी थाहा		
पाए ? (४०:३६-३७)		
रातको समयमा पाल केले	परमप्रभुको आगोले ।	
ढाक्यो ? (४०:३८)		

	·				
घटनाहरूको महत्व					
परमेश्वरले पवित्र वासस्थानको निर्माण र					
तयारीको बारेमा विशेष निर्देशनहरू दिनुभयो, र					
उहाँले पवित्र वासस्थानमा परमप्रभुको					
आराधनामा अगुवाइ गर्नेहरूलाई निर्देशन					
दिनुभयो।					
मानिसहरूले पवित्र वासस्थानको लागि					
सामानहरू र बलिदानका लागि आवश्यक					
उपकरणहरू ल्याउने निर्देशनहरू र तिनीहरूका					
अगुवाका अनुसरण गरे।					
महिमामा उहाँको उपस्थितिले वासस्थानको					
लागि परमेश्वरको योजना पक्का निश्चित गऱ्यो					
जहाँ उहाँको आराधना गर्न सिकन्छ र तिनीहरूले					
निर्माण गरेको कुरामा उहाँको स्वीकृति रूपमा					
हुन्छ।					
	तयारीको बारेमा विशेष निर्देशनहरू दिनुभयो, र उहाँले पवित्र वासस्थानमा परमप्रभुको आराधनामा अगुवाइ गर्नेहरूलाई निर्देशन दिनुभयो। मानिसहरूले पवित्र वासस्थानको लागि सामानहरू र बलिदानका लागि आवश्यक उपकरणहरू ल्याउने निर्देशनहरू र तिनीहरूका अगुवाका अनुसरण गरे। महिमामा उहाँको उपस्थितिले वासस्थानको लागि परमेश्वरको योजना पक्का निश्चित गऱ्यो जहाँ उहाँको आराधना गर्न सिकन्छ र तिनीहरूले निर्माण गरेको कुरामा उहाँको स्वीकृति रूपमा				

अन्तिम सारांस प्रश्नहरू

प्रश्न	सम्भावित अर्थहरू	टिप्पणीहरू
तपाईले प्रस्थान पढ्नुहुँदा यो कस्तो किसिमको लेख हो भन्नुहुन्छ ?	यो ऐतिहाँसिक कथा हो यो इस्राएल जाति को सुरूवातको अभिलेख हो।	
गाइडमा प्रस्थानको खण्डहरूमा समेटिएका मुख्य पात्रहरू को हुन् ?	परमेश्वर मोशा हारून फारो	
प्रस्थानका केही मुख्य विषयहरू के हुन् ?	 मोशालाई परमेश्वरको बोलावट मिश्रबाट इस्राएलको लागि परमेश्वरको उद्धार परमेश्वरले मिश्रीहरूलाई पराजित गर्नुभएको परमेश्वरले इस्राएलीहरूलाई उहाँका आज्ञाहरू दिनुभएको उजाडस्थानमा आफ्ना जनहरूका लागि परमेश्वरको प्रबन्ध पवित्र वासस्थान इस्राएलको गनगन र भरोसाको अभाव 	
प्रस्थानमा तपाईंले परमेश्वरको चरित्रको बारेमा के सिक्नुभयो ?	उत्तरहरू फरक-फरक हुन्छन्।	

अतिरिक्त जाँच अभ्यास

्रप्रश्न	प्रस्थानका पदहरू		
४:४ देखि अध्याय ३४:२७ सम्म "परमप्रभु (प्रभु) ले मोशालाई भन्नुभयो" जारी भएको याद गर्नुहोस्। वाक्यांशहरू दोहोरीएको कुरामा सचेत हुनु, महत्वपुर्ण शब्दहरू, विषयवस्तुहरू वा आज्ञाहरूको जाँच गर्ने एउटा तरिका हुन सक्छ।	(परमप्रभु, प्रभुले मोशालाई भन्नुभयो) ४:४ ४:१९ ४:१९ ६:१ ६:१ ६:१ ७:१ ७:१ ७:१ ७:१ ७:१ ७:१६ ७:१६ ७:१६ ७:१६ ७:१६ ७:१०	\$8\circ{	(परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो) प्रस्थान ६:२८ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ८:५ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान १४:१ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान १६:११ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान २५:१ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ३०:११ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ३०:१९ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ३०:११ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ३०:११ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ३२:७ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ३२:७ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ४०:१ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ४०:१ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" प्रस्थान ४०:१ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" परस्थान ४०:१ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" परस्थान ४०:१ "परमप्रभु मोशासित बोल्नुभयो" परस्थान १३:१७ "किनभने परमेश्वरले भन्नुभयो"
५३ पटक देखा पर्छ। तपाईं यो वाक्यांश कसरी बुझ्नुहुन्छ? के तपाईं प्रत्येक सन्दर्भको अवस्थाको सारांस गर्न सक्नुहुन्छ, जहाँ यो वाक्यांश पाइन्छ?	\$:8 \$:6 \$:6 \$:8 \$0:8 \$0:8 \$0:8 \$0:8 \$0:8 \$0:8 \$2:8 \$3:8 \$3:8 \$3:8	□ ₹0:₹6 □ ₹0:₹8 □ ₹0:₹8 □ ₹2:₹9 □ ₹2:₹9 □ ₹2:₹8 □ ₹3:₹9 □ ₹3:₹9 □ ₹3:₹9 □ ₹3:₹9 □ ₹3:₹9 □ ₹3:₹9 □ ₹3:₹9	

प्रश्नहरू	प्रस्थानका पदहरू		िटिप्पणीहरू
फारोले आफ्नो हृदय	□ ४:२१	🔲 १०:२०	
कठोर पारेको तरिकाहरू , र परमेश्वरले फारोको हृदय	□ ७:३	🔲 १०:२७	
कठोर पारिदिनुभएको	🔲 ७:१३	🗖 ११:१०	
तरिकाको बारेमा के सिक्न	🗖 ७:२२	🗖 १४:४	
सिकन्छ ?	🗖 ८:१५	□ १४:८	
"कठोर पारेको" , "कठोर	🗖 ८:१९	🗖 १४:१७	
पारिदिनुभएको" हेर्नुहोस्।	□ ८:३२		
	_ 9:82		
	□ ९:३४		
	🔲 ९:३५		
	🔲 १०:१		

यदि तपाईंहरूसित यस गाइडको बारेमा कुनै प्रश्नहरू वा टिप्पणीहरू छन् भने, कृपया हामीलाई यसमा इ-मेल गर्नुहोस्ः translation_services@wycliffeassociates.org